1.AMAÇ:

Sterilizasyon işlemlerinin planlanması, plana uygun sterilizasyon yöntemlerinin belirlenmesi, sterilizasyonun gerçekleştirilmesi, kontrollerin ve kontrol testlerinin yapılması, cihazların periyodik bakımlarının takip edilmesi, Uygun ortam ve şartlarda alet ve malzemelerin steril edilmesini sağlamak, sterilizasyon hizmetlerinim Enfeksiyon Kontrol Programına uygun olarak yürütülebilmesi ve hizmetlerin devamlılığını ve standardizasyonunu sağlamaktır.

2.KAPSAM:

Hastanemizde yürütülen tüm sterilizasyon ve dezenfeksiyon işlemlerini kapsar.

3.KISALTMALAR

3.1. MSÜ: Merkezi Sterilizasyon Ünitesi

4. TANIMLAR

4.1.Temizlik: Kir ve organik artıkların fiziksel olarak uzaklaştırılmasıdır.

4.2.Sterilizasyon: Tüm canlı organizmaların uzaklaştırılması veya inaktivasyonudur.

4.3.Dezenfeksiyon: Sporlu bakteriler dışındaki mikroorganizmaların cansız ortamdan elimine edilmesidir.

4.4. Dekontaminasyon: Kontamine malzemenin temizlik, dezenfeksiyon veya sterilizasyon ile kullanıma elverişli hale getirilmesidir.

4.5.Enzimatik Solüsyon: Tıbbi aletlerin üzerindeki kan vb. organik maddeleri çözmek için kullanılan solüsyon.

4.6.Antisepsi: Canlı doku üzerindeki (özellikle patojen) mikroorganizmaların öldürülmesi veya üremelerinin engellenmesidir. Kullanılan yönteme ve antiseptiğe göre doku içinde de bir miktar etkinlik sağlanır. **Antiseptik:** Canlı doku üzerindeki (özellikle patojen) mikroorganizmaların öldürülmesi veya üremelerinin engellenmesi için kullanılan kimyasal ürünlerdir.

4.7.Asepsi: Mikroorganizmaların korunmuş bir alana ulaşmalarının önlenmesi ve bunun devamlılığının sağlanmasına asepsi, bu amaçla yapılan işlemlerin tamamına da aseptik teknik denir.

5.SORUMLULAR

5.1. Merkezi Sterilizasyon Birimi, Kliniklerde Hemşire/Diş Hekimleri, Cerrahi Klinik Sorumlusu, Enfeksiyon Hemşiresi, Enfeksiyon Kontrol Komitesi.

6.FAALİYET AKIŞI

6.1. STERİLİZASYON BİRİMİ FİZİKİ ÖZELLİKLERİ

6.1.1.Alanlar

Kirli alan: Sterilitesi bozulmuş aletlerin üniteye kabul edildiği, alet ve malzemelerin sınıflandırıldığı, temizlendiği ve dekontamine edildiği alandır. (Kırmızı)

Temiz Alan: Alet bakım, kontrol Paketleme, Steril edilmek üzere paketlenmiş malzemeleri güvenli bekletme ve sterilizasyon cihazına yükleme işlemlerinin uygulandığı alandır. Temiz alanda kullanılacak malzemelerin ve personel koruyucu ekipmanları depolama vardır. (Mavi)

Steril alan: Steril malzemenin cihazdan çıkarıldığı, bekletildiği ve steril malzeme teslim alanıdır.(Yeşil)

6.1.2.Isı-Nem-Aydınlatma

Sıcaklık ve nem: Çalışma alanları, personelin rahat, cihazların düzgün çalışmasını sağlayacak **sıcaklıkta 20-25 C ve nem %40-75 arasında** takipleri yapılır. steril depolama alanında **sıcaklık 22°C, nem %60'**ı aşmaması için günlük olarak ölçümleri yapılır ve kayıtları tutulur.

Aydınlatma:

Dekontaminasyon, hazırlama ve paketleme, sterilizasyon, steril depolama ve dağıtım dahil olmak üzere merkezi sterilizasyon ünitesinin bütün alanlarının aydınlatması mevcuttur.

6.1.3.UYGULANAN HİZMETLERE İLİŞKİN GEREKLİ EKİPMAN, ÇALIŞMA KOŞULLARI VE KURALLARI

MSÜ Ekibi;

Merkezi sterilizasyon Ünitesi Cerrahi Sorumlu Hekimi(yönetici), hemşire (sorumlu) ve diğer personelden oluşur. Alet ve komplike cihaz problemlerinin sorun çözümlenmesi konusunda Hastanemiz teknik servisi ve Bakım anlaşmalı firma görevlidir.

MSÜ Kıyafetleri

- v. MSÜ personel giysileri giyilmesi ve çıkartılması kolay, rahat, konforlu, gömlek ve pantolondan oluşan iş elbisesidir.
- v. Tüm ünitede çalışan personel saçları içine alan disposable bir kep takmalıdır.
- v. Paketleme aşamasında ciltten olacak dökülmeleri önlemek için uzun kollu gömlek giyilmesi, sakal ve bıyıklı olanların maske takması gereklidir.
- v. Dekontaminasyon odasında çalışan personel tüm dekontaminasyon işlemi sırasında saçılma ve sıçramalardan korunmak için koruyucu gözlük ve maske (veya tüm yüzü koruyan siperlik), koruyucu sıvı geçirmez önlük ve eldiven kullanmalıdır.
- v. Rahat, ayağı destekleyen ve koruyan bir ayakkabı/ önü kapalı terlik giyilir. Terlikler yıkanabilir özellikte olmalıdır

Ekipmanlar

Hastanemiz sterilizasyon biriminde sterilzasyon işlemi için ultrasonik cihaz, tek kapılı alet yıkama-dezenfeksiyon ve kurutma makinesi, basınçlı buhar otoklavı cihazı kullanılmaktadır. Paketleme işlemleri için kesme ve kapama makinesi bulunmaktadır.

Bununla birlikte çalışanların kullandıkları koruyucu ekipmanlar yer alır. Koruyucu ekipmanların neler olduğu ve nasıl kullanılacağı ile ilgili bilgiler Koruyucu Ekipman Kullanım Talimatında anlatılmıştır.

Çalışma Koşulları ve kuralları

Merkezi Sterilizasyon Birimi hafta içi 08.00-16.00 arası çalışmaktadır. Gerekli olduğunda, resmi ve dini tatillerde, genel temizliklerde sterilizasyon biriminde nöbet usulü çalışılmaktadır.

Bulaşıcı hastalığı olan ya da taşıyıcı olduğu tespit edilen personellerin bu birimde görevlendirilmeleri yapılmaz, Hastane içinde başka birimlerde görevlendirilirler. Bu birimde çalışacak personele göreve başlamadan önce gerekli kan ve diğer testler yaptırılır.

Personeller birimde çalışmaya başlamadan önce birim uyum eğitiminden geçirilir. Çalışanlar sterilizasyon dezenfeksiyon, çalışan güvenliği, enfeksiyonlardan korunma vb. konularda hizmet içi eğitim planı doğrultusunda gerekli eğitimleri düzenli olarak alırlar.

Sterilizasyon biriminin tüm çalışma alanlarında yeme ve içme yapılmaz, yiyecek ve içecek bulundurulmaz. Birim genel ve günlük temizlikleri belirlenen kurallara ve planlara uygun olarak yapılır ve kontrol edilerek kayıt altına alınır.

Çalışanlar çalışma süreleri boyunca Hastane idaresinin belirlediği MSÜ çalıştığı alana uygun kıyafetlerini giyer, gerekli koruyucu ekipmanlarını kullanırlar.

6.1.4.STERİLİZASYON SÜRECİ

Aletlerin Transferi

- v. Tüm Kliniklerde, yapılan tıbbi işlemlerden sonra kirli aletler muhafazası için (her odaya özel) kapalı kirli alet kaplarında toplanırlar. Kirli arabası ile ilgili kliniklerden MSÜ personeli tarafından kirli malzemeler toplanır. Kliniklerin isminin bulunduğu kapalı kutularda toplanan kirli aletler kirli

arabaları ile Merkezi Sterilizasyon Birimi Kirli alanında çalışan görevli personele teslim edilir.

v. Kliniklerde kullanıma hazır kesilmiş Matriks bantları Merkezi Sterilizasyon Birimine getirilir, paketleme ve sterilizasyon işlemlerine devam edilir. Görevli personel kendisine teslim edilen aletleri klinik ismine göre sayarak kaydeder.
v. Aeratörlerin ve mikromotorların ön temizliği kliniklerde yapılıp yağlandıktan sonra paketlenerek klinik personeli tarafından MSÜ teslim edilir.. Paketlerle gelen aeratörlerin ve mikromotorların ve anguldurvaların üstünde seri numaraları ve klinik renk amblemleri ve klinik ismi yer alır.

Ön Temizlik ve Dekontaminasyon

v. Aletler yıkama makinesine yerleştirilir. Yıkandıktan sonra enzimatik solüsyonlu (siman çözücü) ultrasonik cihazda 20 dakika bekletilir. Daha sonra sudan geçirilir, alet yıkama makinesi ile işlemlerine devam edilir.
v. Alet yıkama makinesine yerleştirilen aletler uygun program seçilerek yıkama işlemi yapılır.
v. Makinede yıkanmış aletler, kuru şekilde kapağı açılarak alınır. Paketleme aşamasında aletlerin organik kir ve materyallerden tamamen arındırılmış olduğu görüldükten sonra işleme devam edilir. Üzerinde kalıntı olan aletler paketlenmeden temizliği tekrarlanır.

Hazırlık Bakım Sayım Kontrol ve Paketleme İşlemleri

v. Yıkanan aletler paketlenmeden önce kontrol edilerek herhangi bir problem olup olmadığına bakılır. Kontrol edilen aletlerin sayımı tekrarlanır, kayıtları yapılır. Bozulmuş, kırılmış kullanılamaz aletler ayrılır. Kullanılamaz aletler sterilizasyonu gerçekleştirildikten sonra kullanımdan düşülür.
v. Kullanımdan düşülecek aletlerin paketleri diğer aletlerin paketlerinde farklı yapılır (kapatıldıktan sonra paket uzun bırakılarak kesilir). Her işleme göre ayrılan aletler ebatları göz önünde bulundurularak paketlenir.
v. Hastanemiz tekstil malzemesi olarak gazlı bezler steril edilir.
v. Gazlı bezlerin paketlenmesi sırasında alet paketlemesi yapılmaz. Paketleme işlemi yapılırken paket içindeki malzeme paketi parçalamayacak ve boşlukta hareket etmeyecek şekilde yapılır. Tüm paketler barkodlanır. Barkod üzerinde malzeme adı, otoklav numarası, son kullanma tarihi, sterilizasyon tarihi, steril eden cihaz döngüsü, steril eden kişi bilgisi bulunur.
v. Diş aletleri, klinik elemanları tarafından yıkanır, Merkezi Sterilizasyona temiz şekilde teslim edilir. aletlerin paketlerinin üzerine borkod cihazı ile sterilizasyon yapılan cihaz bilgisi, çevrim (döngü) bilgisi, personelin bilgisi, paketlerin kapatıldığı tarih, son kullanma tarihi ve hangi bölüme ait olduğu yazılır.

Steril Edilmesi ve Depolanması

v. Paketlenen aletlerin özelliklerine göre otoklavın ön kapısından otoklava yerleştirilir. Aletlerin özelliklerine göre uygun program seçilerek sterilizasyon işlemi yapılır.
v. Sterilizasyonu şüpheli aletler ile delinmiş, yırtılmış, ıslak paketlerin sterilizasyon işlemleri tekrarlanır.
v. Sterilizasyon işlemi tamamlanmış aletler raflara klinik ismine göre yerleştirilir. Önce steril olan malzeme önce çıkış yapılır. Steril edilip de kullanıma verilmeyen aletler Sterilizasyon Birimi Steril Alanda en fazla altı ay süre ile muhafaza edilir. Altı ay sonunda kullanılmamış paketlerin sterilizasyonları tekrarlanır.

Aletlerin Kullanım Alanlarına Transferi

MSÜ personeli Temiz Çıkış bölümünden temiz arabaları ile temiz kutularına yerleştirilen aletlerin naklini sağlar.

İNDİKATÖR KULLANIMI

v. Günlük yapılan Bowie- Dick test, biyolojik, kimyasal indikatör sonuçları, vakum kaçak test sonucu ile alet yıkama

makinesi temizlik-etkinlik kontrol test sonucu etiket/çıktısı **SH.FR.05.Merkezi Buhar Sterilizasyon Kayıt ve Kontrol Formu** uygun olup olmadıkları belirtilerek kaydedilir.

v. **Bowie-Dick Test:** Sınıf 2 işlem indikatörüdür. 134 derecede 3, 5-4 dk. sonuç verir. Cihaz üzerinde

bulunan monitörler,

sterilizatör içerisinde zaman, sıcaklık, buhar basıncı, bağıl nem ve gaz konsantrasyonu gibi parametrelerin ölçülmesini ve bunların personel tarafından takip edilmesini sağlar.

v. Her gün aynı saatlerde otoklav boşken Bowie-Dick Test paketi sterilizatörün alt rafına vakum pompasına en yakın yerine

yerleştirilir. Cihaz kapatılarak cihazın Bowie-Dick Test programı çalıştırılır. Program bitince test yaprağı kontrol edilir, işlem sonrası homojen bir renk değişimi gözlenmelidir. Test paketinde sorun yoksa **SH.FR.05.Merkezi Buhar Sterilizasyon Kayıt ve Kontrol Formu** uygunluk bilgisi belirtilerek yapıştırılır. Sterilizasyon işlemi yapılabilir.

v. Test yaprağında homojen olmayan renk değişimi/dağılımı varsa vakum fonksiyon yetersizliği otoklav ortamında bir sızıntının varlığı veya yoğunlaşmayan buhar varlığı olduğu düşünülür. Cihaz kapatılarak teknik servise haber verilir.

Kimyasal İndikatö

v. Hastanemizde sınıf 5 indikatörü kullanılmaktadır. Her paket içine bir kimyasal indikatör yerleştirilir. Kullandığımız indikatör işlem öncesi pembe renkten (markaya göre renkler farklı olabilir) işlem sonrası siyah renge döner. İşlem sonrası indikatörde bir sıkıntı varsa paket katlara gönderilmez sterilizasyon işlemi yenilenir.

v. Her bir çevrime ait indikatör örneği **SH.FR.05.Merkezi Buhar Sterilizasyon Kayıt ve Kontrol Formu** yapıştırılarak

uygunluk durumu belirtilerek kayıt altına alınır.

Biyolojik İndikatör

v. İçinde ısıya en dayanıklı olduğu bilinen Geobasillus steorothemophilus bulunana tüp şeklinde test

indikatörüdür. Sterilizasyon işleminin biyolojik ölümü gerçekleştirmede yeterli olup olmadığını gösterir.

v. Hafta da bir kez (Pazartesi sabahı işlem başlamadan) ve cihazların bakım, onarım, kalibrasyon işlemleri

yapıldıktan sonra biyolojik indikatör uygulanır. Biyolojik test ayrı paketlenerek sterilizatöre yerleştirilir. Çevrim sonunda biyolojik indikatör kırılarak sporla sıvı kısım temas ettirilir. Üzerine tarih ve hangi sterilizatör olduğu yazılarak inkübatöre yerleştirilir. Biyolojik indikatörün saatine (1 ya da 3 saat) göre inkübatörde kalır.

v. Üreme olmamışsa tüp üzerindeki işlem indikatörü çıkarılır, **SH.FR.05.Merkezi Buhar Sterilizasyon Kayıt ve Kontrol Formu** yapıştırılır.

Çıktı alınabiliyorsa çıktı alınır forma eklenir. Üreme varsa sterilizatör kapatılır, teknik servise haber verilir. Steril edilen malzemeler gönderilmez, gönderilmiş olan varsa geri çekilir, tekrar steril edilir.

Maruziyet Kontrolü

Renk değişimi gösteren kimyasal indikatörlerle, kabaca paketin sterilizasyon işlemine tabi tutulup tutulmadığını gösterir. Sterilizasyon biriminde kullanılan sterilizasyon rulolarının üzerinde yer alan renk değişimi ile tespit edilir. Renk değişimi olamayan paket kullanıma verilmez, paket değiştirilerek tekrar sterilizasyon işlemi yapılır.

Yıkama Etkinlik Testi

v. Yıkama makinesinin yıkama etkinliğini gösteren testtir. Her yıkamada aletlerin arasına/içine test materyali

yerleştirilir. Yıkama işlemi bittikten sonra test materyali çıkartılır, kullanım talimatına göre değerlendirilmesi yapılır. Test materyali **SH.FR.03.Yıkama Etkinlik Kontrol Formu** ile kayıt altına alınır. Değerlendirme sonucu her hangi bir uygunsuzluk gözlenmesi durumunda teknik servise haber verilir.

v. Protein kalıntı testi haftada bir kez Cuma günleri yapılır. Sonuçları **SH.FR.02.Protein Testi Uygulama Takip Formu**

ile kayıt altına alınır. Değerlendirme sonucu her hangi bir uygunsuzluk gözlenmesi durumunda teknik servise haber verilir.

v. Testlerdeki uygunsuzluk durumlarında aletler tekrar yıkanır.

6.1.5.CİHAZLARIN GÜNLÜK BAKIMLARI

Otoklavların Bakımı

v. Otoklavlar çalıştırılmadan önce su ve hava kontrolü yapılır. Otoklavda kullanılan su saf veya dionize su

olmalıdır (su arıtılmalıdır). Her sabah Bowie- Dick Test yapılır. Vakum kaçak testi yapılır. Vakum kaçak test 1mmbar/dakikadan az ise haftada bir kez yapılır. Vakum kaçak testi 1mmbar/dakikadan fazla ise her gün yapılır, 1, 3 mmbar/dakika üzerinde ise cihazın çalışması durdurulur. Teknik servise haber verilir.

v. Otoklavlara çok fazla yükleme yapılmamasına dikkat edilir. Buhar geçişine engel olmayacak şekilde yükleme

yapılır. Program bitince cihaz açılır. Sıcak olduğu unutulmadan malzemeler ısıya dayanıklı bir eldiven kullanılarak çıkartılır. Yükleme aralarında paketler çıkartıldıktan sonra makinenin içinde kalıntı oluşmuşsa temizliği yapılır. Her çevrimde makine kapaklarındaki contalar, lastikler otoklav bakım spreyi ile yağlanır. Yırtık ve kopma varsa cihaz kullanılmaz teknik servise haber verilir.

v. Gün başlangıcında ve gün sonunda üretici firmanın verdiği bilgilere göre cihazın temizliği yapılır. Otoklavın

içi sıvı deterjanlı su ile yüzeyi çizmeyen malzeme ile silinir. Temiz su ile durulanır ve kurulanır. Kontrol paneli üzerindeki lambaların yanıp yanmadığı kontrolü yapılır.

v. Su sertlik kontrolü aylık olarak yapılıp ilgili forma kaydedilerek, olumsuz olması durumunda gerekli

iyileştirme işlemleri yapılır.

Alet Yıkama Dezenfeksiyon Kurutma Makineleri

v. Yıkama dezenfektör cihazları ön yıkama, temizlik durulama termal dezenfeksiyon ve kurutma aşamalarından

oluşmaktadır.

v. Her gün sabah elektrik (güç kaynağı) kontrol edilir. Dijital ekrandan şifre girilir. MSÜ Aletin Kirli alandaki

alt kapağı açılır, solüsyon hortumlarına bakılır. Solüsyonları dolu olup olmadığı kontrol edilir. Hortum uçlarının tıkalı olup olmadığı kontrol edilir.

v. Aletin MSÜ Kirli alan tarafında olan üst kapağı açılır kabin içindeki ızgaralarda yabancı madde olup

olmadığına bakılır. Yabancı madde olmamasına dikkat edilir. Yıkama kolları elle döndürülerek kontrol edilir. Tıkanıklık varsa basınçlı su ile temizlenir.

v. Tepsilere çok alet yerleştirilmez. Tüm aletler su ile temas edecek ve birbirine zarar vermeyecek şekilde

makineye yerleştirilir. Üzerinde organik kir bulunan aletler enzimatik solüsyonla işlemlerden geçirilir.

v. Aletler makineye yerleştirildikten sonra dijital ekrandan malzemeye uygun program seçilir. Program bittikten

sonra temiz alanda bulunan kapağı açılarak soğumaya bırakılır. Aletler soğuduktan sonra diğer işlemlere devam edilir.

v. Her gün akşam kapak yüzeyi, iç yüzeyi dezenfektala (orta düzey ve/veya yüzey dezenfektanı) silinir. Temiz su

ile durulanır, sonra da kurulanır.

v. Deterjan ve dezenfektan bölümleri su ile durulanır ve kurulanır. Kabin içindeki ızgara ve su pervaneleri

temizlenir, kurulanır kontrolleri tamamlanır.

v. Biten ve artan solüsyonlar tamamlanır veya değiştirilir. Haftada bir metal kısımlar cilalanır. Bu işlemler üretici

firmanın önerisine göre yapılır.

Kapama/Kesme Cihazı Bakım ve Kullanımı

Cihazın Yerleştirileceği Alan

v. Direk güneş ışığına ve yüksek ısıya maruz kalmamalı
v. Titreşim bir alan olmamalı
v. Yeterli havalandırmaya sahip olmalı
v. Tozsuz bir ortam olmalı

Cihazın Çalıştırılması

v. Cihazın fişi prize takılır.
v. Açma kapamam tuşuna basınız.
v. Cihazın ekranda “düşük ısı lütfen bekleyiniz” ibaresi çıkacaktır.
v. Yaklaşık 5 dk. içinde 180 C ‘ye ulaşacak ve sesli ikaz verecektir.
v. Sesli ikazdan sonra paketlemeye hazırdır.

Paketleme İşlemi

v. Poşet cihazın sol tarafından verilerek sağ tarafından çıkar.
v. Elektrikle ilgili sorunlarda cihazın fişi çekilir teknik servise haber verilir.
v. Her gün gün sonunda deterjanlı su ile silinir. Temiz su ile durulanır, kurulanır. Her ay birim dışında teknik

atölyede içine sıkışan malzeme (kâğıt parçası) olma ihtimaline göre hava tutularak temizlenir.

Ultrasonik Yıkama Makinesi

v. Merkezimizde kullanılan cerrahi el aletlerinin en kısa zamanda yıkama ve dezenfeksiyonu sağlanır.
v. Cihazın suyu kontrol edilir.
v. İçindeki suyun seviyesi cihazın iç tarafındaki çizgiye kadar su doldurulur.
v. İçine uygun dezenfektan madde konulur.(Oran kullanılan dezenfektan maddeye göre değişebilir)
v. Cihazın ön tarafında bulunan **AÇMA/ KAPATMA** düğmesine basılır.
v. Kontrol panelinde sıcaklık, güç ve zaman ayarı bulunmaktadır. Güç (titreşim gücü) ayarlanır.
v. Cihazın sıcaklığı kullanılan solüsyon özelliğine göre ayarlanır.
v. Uygun sıcaklığa ulaşan cihaz içerisine uygun büyüklükteki sepetlerde yıkanacak aletler cihaz tabanına

değmeyecek ve suyun üzerine çıkmayacak şekilde bırakılır.

v. Yıkama işlemi bittikten sonra aletler durulanır, kurulama işlemi yapıldıktan sonra, paketleme bölümüne alınır.
v. Isı yüksek olduğu için asla çıplak elle dokunulmaz, yıkama sepetinin yıkama tankının tabanına değmemesi

sağlanır. Yıkama tankı boşaltıldığında basınçlı su ile yıkanır.

v. Solüsyon kirlendikçe ultrasonik yıkama solüsyonu değiştirilir. Yeni solüsyon hazırlanmak üzere

boşaltıldığında, tankın içi orta düzey ve/veya yüzey dezenfektanı ile ıslatılmış bezle temizlenir. Ultrasonik

yıkama makinelerinin temizliği üretici firmanın önerileri doğrultusunda yapılır.

6.1.6.KULLANIMI UYGUN OLMAYAN PAKETLERİN YÖNETİMİ

Steril paketlerin taşınması ve kliniklerde kullanılmadan önce herhangi bir nedenle uygunsuz hale gelmesi durumunda (paketin delinmesi, indikatörsüz olması vb.) klinikteki kullanıcısı tarafında sterilizasyon uygunsuzluk bildirim formu doldurularak MSÜ Sorumlu hemşiresine iletilir. Tekrar steril edilir. Aylık olarak analizleri yapılır, gerekirse DÖF başlatılır.

6.1.7.LÜMENLİ VE ÇOK PARÇALI ALETLER

v. Hastanemizde lümenli ve çok parçalı aletler yıkama işlemlerinden önce ayrılabilen parçaları ayrılır. İçinden

su ve/veya hava geçirilir, özel fırça kullanılarak içleri temizlenir. Yıkama işlemi için hazırlanan aletler alet yıkama makinelerine uygun şekilde yerleştirilir.

v. Tüm lümenli aletler vb. aletler hava su ve yağlama işlemleri yapıldıktan sonra alete uygun paketlenme ve

sterilizasyon işlemleri yapılır.